

Rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 20.01.1967, sp. zn. 11 Co 100/67, ECLI:CZ:KSOS:1967:11.CO.100.1967.1

Číslo: 8/1968

Právní věta:

Ustanovení závěti, jímž bylo zřízeno právo užívání bytu, je neplatné.

Soud: Krajský soud v Ostravě

Datum rozhodnutí: 20.01.1967

Spisová značka: 11 Co 100/67

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Dědění, Právo užívání bytu, Závěť

Předpisy: 40/1964 Sb. § 495

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Státní notářství v Karvině rozhodlo, že ustanovení závěti zůstavitelky M. H. ze dne 18. 5. 1966, které zní: „Bydlení ve své polovině“ (jest rozuměti domku č. 14 p. č. 815 v H.) „odkazuji až do jejich smrti manželům M., bytem v H.“ je neplatné.

Krajský soud v Ostravě rozhodnutí státního notářství potvrdil.

Z odůvodnění:

Jde o otázku, zda závěti lze zřídit pro někoho právo užívání bytu, tedy povolat někoho za dědice k právu, jež závěti se teprve zřizuje. Státní notářství v napadeném rozhodnutí tuto otázku řeší záporně. Krajský soud má za to, že závěry státního notářství v tom směru jsou správné.

Podle ustanovení § 495 odst. 1 o. z. zástavní práva a věcná břemena mohou vznikat jen ze zákona. To znamená, že jinými způsoby tato práva nemohou vznikat, tedy nemohou vznikat ani z právních úkonů. Toto ustanovení však nebrání tomu, aby i za platnosti nynějšího občanského zákoníka mohla platně vznikat osobní práva, jimž odpovídají osobní závazky občanů, tj. závazky, které jsou omezeny jen na určitou osobu, která se k poskytování práva zavázala. Taková práva však mohou vzniknout jen na základě vícestranných právních jednání, neboť je třeba nejen, aby si někdo právo vyhradil, ale aby se někdo také zavázal k jeho poskytování, tedy k plnění závazku. V žádném případě nelze takový osobní závazek založit jen jednostranným právním aktem osoby, která právo vyhrazuje, aniž by bylo

třeba závazku ze strany povinného. Proto také nelze takové právo zřídit závětí, která je typickým jednostranným právním úkonem. Také z povahy dědického nároku vyplývá, že takový nárok nemůže být pouhým nárokem, jemuž by odpovídal jen osobní závazek k poskytování, neboť takový závazek by byl omezen jen na určitou osobu, kdežto právo k bytu, pokud by mělo platit jako dědický nárok (mělo by mít funkci dědického podílu) by nemohlo směřovat jen proti určité osobě. Nutně takové právo by muselo mít věcnou povahu. To je však v rozporu s citovaným ustanovením § 495 o. z.